ԲՌԱՎՈ, ՏՂԱՆԵՐ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՎԱՔԱԿԱՆԸ՝ ՕԼԻՄՊԻԱԿԱՆ ՉԵՄՊԻՈՆ

ՖՈՒՏԲՈԼԻՍՏՆԵՐ, ՕՐԻՆԱԿ ՎԵՐՑՐԵՔ ՇԱԽՄԱՏԻՍՏՆԵՐԻՑ

Այն, որ հայը գլուխ ունի՝ ապացուցվեց նորից նոր,
Տիգրան Մեծի զավակները չեմպիոն դարձան փառավոր,
Ինչ մնում է հայ ֆուտբոլին՝ թող որ նա էլ աշխատի,
Բայց աշխատի խելոք գլխով, ինչպես դաշտում շախմատի:
Փառք, շախմատի մեր տղաներ, որ հաղթեցիք արժանի,
Թող ձեզ կրկնեն եւ նմանվեն բոլոր հայերն աշխարհի:

ԱՐԱՄԱՅԻՍ ՍԱՀԱԿՅԱՆ
Ողնիատեր, շախմատասեր

Հայոց միասնական ոգին կրկին ճախրում է աշխարհով մեկ, կրկին մտքի եւ ոգու խրախճանք է մեր սրտերում: Հերթական անգամ շախմատի մեր լեգենդար հավաքականն ապացուցեց, որ մենք ի զորու ենք նվաճել ցանկացած բարձունք, երբ, իսկապես, հավատում ենք մեր ուժերին: Որքա՞ն են օտարները համառորեն փորձել մեր ուղեղներում ներարկել տխուր այն մտայնությունը, թե, իբր, անմիասնական ազգ ենք: Ցավոք, մենք էլ թութակի պես հաճախ կրկնել ենք այդ անհեթեթությունը, երբ հակառակն ապացուցող անթիվ օրինակներ ունենք տառապանքով լի մեր պատմության ընթացքում: Հայ շախմատիստները մեկ անգամ եւս հերքեցին քանակի եւ որակի վերաբերյալ դիալեկտիկական միամիտ պատկերացումները: Չինաստանում քարը գցես՝ շախմատիստի կդիպչի, բայց ո՞ւր էին այն 4 հոգին, որ առանց դողդողալու մեր տղաների դիմաց նստեին: Շախմատի հայրենիք համարվող միլիարդանոց Հնդկաստանի հավաքականը եւ միջին վարկանիշով էր մեր թիմին գերազանցում, եւ Վիշվանաթան Անանդի պես գերհզոր առաջատար ունի, բայց միայն 30-րդ տեղը գրավեց Թուրինում: Կամ ի՞նչ ասես տիեզերական շախմատային վարկանիշ ունեցող Ռուսաստանի հավաքականի մասին: Մի կրակ Գաբրիել, մի փոքրամարմին հայ հերոս կատարյալ խուճապի մատնեց անծայրածիր այդ երկրի հավաքականին, որը չեմպիոն չհռչակվելն անգամ ողբերգություն է համարում: Մեր թիմի հետ հանդիպումից հետո Ռուսաստանի հավաքականը կորցրեց վստահությունը սեփական ուժերի հանդեպ եւ այդպես էլ ուշքի չեկավ մինչեւ մրցաշարի ավարտը: Ամենեւին պատահական չէ, որ դեռեւս օլիմպիադայի ընթացքում ռուսական թերթերից մեկը գրեց. «Սա մեր օլիմպիադան չէ: Հայկական ճեմընթացն իր ճանապարհին սրբում է ամեն ինչ»: Իրոք, սա մեր՝ հայոց օլիմպիադան էր: Օլիմպիական չեմպիոն Հայաստանի հավաքականը միակն էր 143 երկրների թիմերի շարքում, որ չկրեց ոչ մի պարտություն: Այս փառահեղ հաղթանակի համար մոբիլիզացվել էին մեր շախմատային ամենաորակյալ ուժերը: Մարզչական դեկն ստանձնել էին փորձառու Արշակ Պետրոսյանը եւ Տիգրան Նալբանդյանը: Լեւոն Արոնյան, Վլադիմիր Հակոբյան, Կարեն Ասրյան, Սմբատ Լպուտյան, Գաբրիել Սարգսյան, Արտաշես Մինասյան. ահա փառապանծ այն շախմատիստները, ովքեր իրավի արժանի են ազգային հերոսների կոչման, ովքեր մեկ անգամ եւս հաստատեցին հայոց մտքի եւ ոգու գերազանցությունը նյութի եւ բիրտ ուժի հանդեպ: Որքան էլ կարեւոր են շախմատային վարկանիշները, այնուհանդերձ, մեր տղաները դարձյալ ապացուցեցին, որ միայն ազգային միասնականության բարձր վարկանիշներն են խոշոր հաղթանակների գրավականը:

Հայ շախմատիստների օլիմպիական հաղթանակն իրավացիորեն վերածվեց համազգային տոնի: Հունիսի 5-ի՝ լույս 6-ի գիշերը մեր չեմպիոններին դիմավորեցին ինչպես ազգային հերոսների: Շախմատային պատվիրակությանը դիմավորելու համար «Զվարթնոց» օդանավակայան էին եկել պետական այրեր՝ հանրապետության վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանի գլխավորությամբ, հազարավոր մարզասերներ՝ բազմաթիվ ցուցապաստառներով ու հայոց զուռնա-դհոլով: Ակամայից վերհիշեցինք 1973 թվականի հոկտեմբերի 28-ը, երբ Երեւանի «Արարատը», հաղթելով «Զենիթին», նվաճեց ԽՍՀՄ չեմպիոնի կոչումը եւ խաղից հետո «Հրազդան» մարզադաշտի կանաչ խոտածածկը միանգամից վերածվեց բեմի: Մեր շախմատիստների այս փայլուն հաջողությունն ազգային նոր զարթոնք առաջացրեց, ինչպես Տիգրան Պետրոսյանի՝ աշխարհի չեմպիոն հռչակվելու եւ «Արարատ-73»-ի փառահեղ հաղթանակների ժամանակ էր:

Օլիմպիական մեր չեմպիոնները, երբ շքեղ ավտոմեքենաներով դուրս եկան «Զվարթնոց» օդանավակայանի տարածքից, հավաքված բազմությունն այնքան բուռն արձագանքեց, որ կարծես հույզերի հրաբուխ լիներ: Չեմպիոնի գավաթն իր ձեռքերին վեր էր բարձրացրել մեր հավաքականի գլխավոր մարզիչ Արշակ Պետրոսյանը, որի հետ նույն մեքենայում էին օլիմպիադայի գլխավոր հերոսները՝ Վլադիմիր Հակոբյանը, Կարեն Ասրյանը եւ Գաբրիել Սարգսյանը: Ցավոք, բացակայում էր մեր հավաքականի առաջատարը՝ Լեւոն Արոնյանը, որը Թուրինից մեկնել էր Բեռլին՝ նախապատրաստվելու Դորտմունդի գերհզոր մրցաշարին: Շլացուցիչ լույսերով ավտոմեքենաների շարասյունն ուղղություն վերցրեց դեպի մայրաքաղաքի «Ազատության հրապարակ», որտեղ, չնայած ուշ գիշերին, հավաքվել էին հազարավոր շախմատասերներ՝ առաջինը ողջունելու մեր հերոսներին: Պանծալի գրոսմայստերների, կանանց թիմի անդամների, շախմատային պատվիրակության ներկայացուցիչների հետ միասին բեմահարթակ էին բարձրացել ՀՀ վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանը, ազգային ժողովի նախագահ Տիգրան Թորոսյանը, ՀՀ պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանը, ՆԳ նախարար Հայկ Հարությունյանը, Երեւանի քաղաքապետ Երվանդ Զախարյանը եւ պաշտոնատար այլ անձինք: Ողջույնի խոսքով հանդես եկավ ՀՀ սպորտպետկոմի նախագահ Իշխան Զաքարյանը: Օլիմպիադայի չեմպիոններից ելույթ ունեցան Վլադիմիր Հակոբյանը, Կարեն Ասրյանը, Գաբրիել Սարգսյանը, Արտաշես Մինասյանը, գլխավոր մարզիչ Արշակ Պետրոսյանը:

Շատ ջերմ էր շախմատի ֆեդերացիայի նախագահ Սերժ Սարգսյանի խոսքը. «Շնորհավորում եմ ձեզ հայկական սպորտի, հայ մտքի, հայոց հաղթանակի կապակցությամբ: Ես շատ ուրախ եմ, որ հայ շախմատիստները կարողացան արդարացնել ձեր հույսերը, կարողացան ձեր նավակը հասցնել օլիմպիական հաղթանակի: Հաղթանակը միշտ էլ հաճելի է, բայց ավելի կարեւոր է, թե ինչպես ես հասնում դրան: Հայ շախմատիստները, 5-րդ տուրում ստանձնելով միանձնյա առաջատարի դերը, այն փառքով պահպանեցին մինչեւ վերջ՝ տանելով թիմային 10 հաղթանակ եւ ընդամենը 3 հանդիպում ավարտելով ոչ-ոքի: Ուզում եմ հավաստիացնել, որ մեր տղաների համար ամենակարեւորը Երեւանից ձեր աջակցությունն էր: Ես համոզված եմ, որ եթե չլիներ ձեր սատարումը, բարի կամեցողությունը, ձեր ջերմ շունչը, որ մենք մշտապես զգում էինք Թուրինում, դժվար թե հնարավոր լիներ այսպես վստահորեն հասնել օլիմպիական բարձունքին: Շնորհակալ եմ ձեզանից եւ ուզում եմ հավաստիացնել, որ սա ընդամենը առաջին լուրջ հաղթանակն է, եւ մեր նոր հաղթանակները դեռ առջեւում են»,- ասաց Սերժ Սարգսյանը:

Համաշխարհային օլիմպիադայի չեմպիոնների պատվին «Ազատության հրապարակում» կազմակերպված տոնախմբությունն ուղեկցվեց մեր լավագույն կատարողների երգ-երաժշտությամբ: Միջոցառումն ավարտվեց հրավառությամբ:

Հայ շախմատի փայլուն հաջողության հիմնական կերտողներն, անշուշտ, մեր պանծալի գրոսմայստերներն են: Բայց պետք է երախտիքի առանձնահատուկ խոսքեր ասել նաեւ Հայաստանի շախմատի ֆեդերացիայի նախագահ Սերժ Սարգսյանի եւ օլիմպիական հավաքականի գլխավոր մարզիչ Արշակ Պետրոսյանի հասցեին: Իմաստուն խաղին իմաստուն մոտեցում դրսեւորելով, Սերժ Սարգսյանը կարճ ժամանակում համախմբեց շախմատային մեր բոլոր կարող ուժերը: Թուրինում իր ներկայությամբ եւ խորհուրդներով Սերժ Սարգսյանը կարողացավ բարձր պահել մեր տղաների մարտական ոգին: Նորից ընդգծենք, որ եթե նա չլիներ ֆեդերացիայի նախագահ, ապա մեր հավաքականում չէր լինի այսօր արդեն թիմի առաջատար, տաղանդավոր գրոսմայստեր Լեւոն Արոնյանը, որն ամբիցիոզ շախմատային որոշ «գործիչների» մեղքով խիստ վիրավորված, իր ծնողների հետ բնակության մեկնեց Գերմանիա՝ պատրաստվելով հանդես գալ այդ երկրի դրոշի ներքո:

Շախմատն էլ ֆուտբոլի պես մարզաձեւ լինելով հանդերձ, նաեւ մեծ քաղաքականություն է, որի շնորհիվ ազգերը եւ երկրները ճանաչվում են աշխարհում: Այնպես որ, մեր հավաքականի հաղթանակը օլիմպիադայում նաեւ քաղաքական հաղթանակ է:

Փառք ու պատիվ օլիմպիադայի մեր չեմպիոններին եւ բոլոր նրանց, ովքեր նպաստել են այս փառահեղ հաջողությանը: Մենք հպարտանալու օրինական եւ բարոյական իրավունք ունենք:

Բռավո, տղաներ: